

Kans op educatieve functie tuinbouwschool

LOURENS LOOIJENGA

FREDERIKSOORD Minne Wiersma, directeur van de Maatschappij van Weldadigheid, hoopt nog dit jaar de knoop door te hakken over de bestemming van de oude tuinbouwschool.

Het opknappen van het monumentale pand gaat zo'n twee miljoen euro kosten. Dat restaureren gaat de Maatschappij van Weldadigheid zelf doen. En daar komen dan de kosten nog bij van het aanpassen van het pand voor een nieuwe functie. Directeur Minne Wiersma van de Maatschappij is druk in gesprek met geïnteresseerde partijen en hoopt nog dit jaar de knoop door te hakken. „Ik wil graag iets in het pand dat wat toevoegt aan dit gebied.” Hij vindt dat er al genoeg is op het gebied van zorg. Zo zijn er in de voormalige mandenmakerij dertien appartementen gemaakt voor mensen met autisme.

Een hotel is inderdaad een optie, maar het liefst zou Wiersma

er weer een opleiding in willen hebben. Hij maakt een breed gebaar met zijn armen in een kamer. „Je kunt hier weer mooie leslokalen van maken.” Hij verklaart dat hij in gesprek is met een private partij die er een groene opleiding in wil huisvesten. Namen noemt hij niet. „Maar er ligt al een compleet uitgewerkt businessplan. Het zou geweldig zijn als het pand de oude functie terugkrijgt.” En dat dan weer linken aan de mooie tuinen?

Het nieuwbouwcomplex uit 1965 achter de monumentale tuinbouwschool wordt vrijdag namelijk definitief in pacht overgenomen door een vereniging. Ruud Slot had ooit plannen voor een zorghotel maar draagt het complex nu over.

Onder de naam De Proef worden de oude tuinen weer hersteld. Het wordt een leertuin met allerlei educatieve programma's. Daar zou een nieuwe private opleiding in het monumentale gebouw prima bij aan kunnen sluiten.

Er waren tijdens het open huis donderdag veel authentieke kamers te bewonderen. FOTO WILBERT BUZZITTER

‘Effecten gaswinning voldoende in beeld’

VLEDDERVEEN Voor een keuze over de gaswinningslocatie VDW in Drenthe zijn de milieugevolgen voldoende in beeld. Dat zegt de Commissie voor de milieueffectrapportage in haar advies over het aangevulde milieueffectrapport. De staatssecretaris Mijnbouw had de Commissie gevraagd het aangevulde milieueffectrapport te beoordelen.

Het bedrijf Vermilion wil in de omgeving van Vledderveen en Wilhelminaoord aardgas opsporen en winnen. Ze onderzoekt hiervoor de meest geschikte locatie. Voordat de staatssecretaris Mijnbouw hierover een besluit neemt, zijn de milieugevolgen van negen mogelijke locaties en een aantal varianten onderzocht in een aangevuld milieueffectrapport. Na onderzoek valt een deel van de locaties af vanwege grote negatieve effecten op de natuur. Andere locaties zijn niet realistisch omdat ze het Wereldgoed ‘Koloniën van Weldadigheid’ aantasten. Daardoor zijn slechts twee mogelijke locaties

overgebleven voor de aardgaswinning. Per locatie zijn nog varianten met net een andere ligging in het terrein mogelijk. „Een daarvan ligt bij Noordwolde en Oosterstreek op Fries grondgebied. Verder ligt een cluster van vier locaties aan de Vledderweg wat verder van de Koloniën af”, zei een woordvoerder van Vermilion in juni. De Commissie vindt dat het aangevulde rapport voldoende informatie bevat om op twee mogelijke locaties uit te komen. De locatie nabij de weg Vledderveld heeft zeer waarschijnlijk te grote negatieve effecten op Natura 2000 gebied Drents-Friese Wold & Leggerveld door te veel neerslag van stikstof. De initiatiefnemer stelt voor om dit op te lossen door vergunningsruimte van andere bedrijven over te nemen. Blijf bij het nemen van het besluit goed de wetgeving volgen, beveelt de Commissie in haar advies aan. Voor de uitvoering van het project is nog een milieueffectrapport nodig, waarin de milieueffecten voor de gekozen locatie in detail worden onderzocht.

Een stoer vest van een stoer schaap?

■ **Wol van schapen van het Holtingerveld en de Benderse heide zeilt naar Portugal**

Rondlopen in een stoer vest van de wol van het Drentse Heideschaap? Dat kan binnenkort. Anita Trinks-De Gooijer uit Havelte werkt er hard aan, zo duurzaam mogelijk.

ROELIEN ROOS

De wol van 700 Drentse heideschapen van de kuddes op het Holtingerveld bij Havelte en het Dwingelderveld bij Ruinen vertrekt rond 9 oktober op een zeilboot richting Lissabon. „Met de wind mee naar Portugal, slower fashion dan dit kan bijna niet.” Ze zegt het lachend, want Anita geniet er zelf erg van hoe de dingen het afgelopen jaar op haar pad kwamen. „Ik vind het oprecht heel leuk dat dit mogelijk is en dat iedereen eraan meewerkt.”

Het is de bedoeling dat de wol in de vorm van 500 outdoorvesten, voor mannen en vrouwen, terugkeert op Nederlandse bodem. Dat idee ontstaat als haar dochter een afstudeerstage doet bij het Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie (NICE) in Meppel. Zo komt thuis ook

Eigen kledingbedrijf

Anita Trinks heeft een opleiding in textiel, heeft diverse kinderkledingwinkels gehad en ze heeft sinds 2016 een eigen kledingbedrijf dat basics levert aan winkels en ook een eigen label voert. Informatie www.myfavoritebasic.nl

de Expeditie van Collectief Circulair Westerveld ter sprake. Als je daarbij bedenkt dat Anita Trinks al enkele jaren een kledingbedrijf heeft én dat de schapen van het Holtingerveld bijna letterlijk in haar achtertuin lopen, is de link snel gelegd. „Veel wol wordt vernietigd in Nederland, in totaal jaarlijks 1,5 miljoen kilo. Er moet iets mee te doen zijn, dacht ik.”

Anita Trinks heeft een kledingbedrijf, draait al kledingproductie in

Anita Trinks met de wol van een van de schapen uit de 'achtertuin'.

Onderzoekers pesticiden hadden hard hoofd in beoordelingsvermogen politiek

BRAM HULZEBOS

BOTERVEEN De exacte wetenschappers die belast zijn met het beoordelen van gewasbeschermingsmiddelen hebben weinig vertrouwen in de politici die moeten besluiten over diezelfde middelen. Die indruk wekt een documentaire van Zembla.

Het televisieprogramma Zembla stelt in de documentaire, die gister

avond werd uitgezonden, dat het College Toetsing Gewasbeschermingsmiddelen (Ctgb) in 2015 een normoverschrijding van zeven gewasbeschermingsmiddelen onder de pet heeft gehouden voor de toenmalige (uit Groningen afkomstige) staatssecretaris Wilma Mansveld en de Tweede Kamer. Het Ctgb bestrijdt dit: uit nader onderzoek bleek dat de zeven middelen (waarvan er nog zes in gebruik zijn) geen risico vormen.

Zembla hangt de reportage op aan

De kleur zal anders zijn, maar dit soort vesten heeft Anita Trinks in gedachten. FOTO'S WILBERT BUZZITTER

Portugal en meldt zich met haar idee 'Waardevol wol, van vacht naar vest' aan als starter bij Collectief Circulair Westerveld. Ze krijgt niet meteen een ja. Circulair betekent ook lokaal produceren en tja, Portugal...? Maar die discussie durft Trinks wel aan. „Er is hier geen industrie voor in Nederland”, stelt ze vast.

‘De wol is restafval’

Ze krijgt de opdracht dit tóch uit te zoeken. Ze vindt een paar kleine kaarderijen, maar ontdekt ook dat de wol dan in een wasmachine wordt gewassen. De lanoline, het wolvet dat je prima kunt gebruiken in de cosmetische industrie, wordt hiermee weggespoeld. Weinig circulair, oordeelt de Havelte. En daarbij, de fabrieken weten zich ook niet meteen raad met de wol van de heideschapen, die lang niet zo zacht is als de hier populaire merinowol. „De schapen lopen buiten, hebben een andere functie, de wol is restafval”, legt Trinks uit. De vesten zouden ook maar zo 500 euro gaan kosten, veel te duur.

Ze geeft niet op en gaat met de vacht toch naar een fabriek in Portugal. 'O, dat ziet er goed uit', hoort ze daar en dan begint het project echt

te lopen. Eigenlijk zou ze de wol van 1400 schapen moeten aanleveren, maar als starter mag ze eenmalig de helft aanleveren. Ze weet de hand te leggen op 250 vachten van de Holtinger Schaapskudde en 450 vachten van de kudde op het Dwingelderveld bij Ruinen.

Zeventien balen wol in totaal en die gaan dus straks per zeilboot naar de fabriek in Portugal. Zeer duurzaam vervoer, want deze zeilboot van Swan Expeditions, een bedrijf dat met scholieren de wereld over zeilt, moet toch voor een keuring

De expeditie

Het wolproject 'Waardevol wol, van vacht naar vest' is een van de deelnemers van Expeditie Circulair Westerveld, een onderdeel van Collectief Circulair Westerveld. In deze expeditie werken ondernemers, inwoners, ambtenaren en studenten samen aan projecten die bijdragen aan de lokale, circulaire economie. Er is hiervoor een samenwerking opgezet tussen het Noordelijke Innovatielab Circulaire Economie (NICE), Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe en Versnellingshoeve 't Kiemt in Frederiksoord.

naar Lissabon. En waar scholieren slapen, kunnen ook balen wol liggen. Maar natuurlijk niet in stinkende stoffen zakken. Stichting Veuruut uit Nijensleek gaat de balen daarom goed verpakken in gerecycled landbouwplastic. „Zo ontzettend grappig, het voelt ook echt als een expeditie”, zegt Trinks, die vooral veel baat heeft van het netwerk dat Collectief Circulair Westerveld biedt.

Zo rond 22 oktober komt de wol aan. „Onze dochter woont in Porto en we zijn daar net op dat moment. We gaan dus kijken hoe de wol van

De lange slierten worden verwerkt tot pelletkorrels, de korte stukken komen in de truien terecht.

de boot komt.” Ze kan zich er nu al op verheugen. Daarna wacht een proces van zes keer wassen en kaarden, waarbij alle haren in dezelfde richting worden gelegd. „De fabrieken werken circulair, water wordt bij het wassen hergebruikt, de lanoline gaat naar de cosmetica en van de slechte wol worden pelletkorrels gemaakt voor bemesting.”

Ze heeft in Portugal ook een brei-fabriek gevonden die grove wol breit. Een disclaimer is hier wel op z'n plek: verwacht niet zo'n zacht wollen vest als van merinowol. „Het

Anita Trinks met een van de vachten.

‘We moeten meer de waarde van dingen gaan inzien’

wordt echt een lekker warm outdoorvest. Stoere truien van stoere schapen. Zonder chemicaliën, zonder verf, in natureltinten. Als de trui te oud is, kun je hem uit elkaar halen en als mest in de moestuin verwerken.”

En dan de belangrijkste vraag: kan dit duurzame project ook een financieel haalbare productie worden? Ja, zegt Trinks. „Het is wel de bedoeling dat het financieel gezien uit kan, ik denk wel als een ondernemer.” De vesten gaan zo'n 250 euro kosten. „Dat is misschien niet goedkoop, maar wel eerlijk, dat vind ik ook wat waard. De mensen in Portugal krijgen betaald, hebben vakantie en er komen geen kinderhanden aan te pas.” Het transport per zeilboot was een toevalstreffer, maar ook in de toekomst zal het vervoer duurzaam moeten. Dat wordt nog even een zoektocht, maar het is voor later zorg. Of zoals Trinks in het leven

staat: „Cross your bridges one by one.”

De Havelte start met outdoorvesten, maar ze denkt al een stapje verder. Bijvoorbeeld aan organisaties die energiearmoede kunnen verlichten met een warme wollen plaid. „Het zou mooi zijn als er een paar bedrijven zijn die daar in geloven.”

Van restafval zo duurzaam mogelijk een nieuw product maken, dat is haar drijfveer. „Het is een andere manier van denken, we zitten heel erg vast in een stramen, dat verhaal wil ik ook graag verkopen aan consumenten. We moeten meer de waarde van dingen gaan inzien en we moeten af van het idee dat alles snel moet.”

Inschrijven voor vest

Ook de verkoop wordt duurzaam opgepakt. „Ik wil geen voorraadberg, mensen kunnen bij voorinschrijving een vest kopen. Ze kunnen mailen naar info@houseofbasics.nl en dan hou ik ze op de hoogte over de volgende stappen en samples van de truien.” Volgens verwachting neemt de productie enkele maanden in beslag.

DWINGELOO
Frisse Start in Over-Entinghe

In dorps huis Over-Entinghe in Dwingeloo wordt zaterdag 30 september van 11.00 tot 16.00 uur het begin van het nieuwe seizoen met de 'Frisse Start' gevierd. Het wordt een soort uitmarkt, waarin belangstellenden kennis kunnen maken met allerlei verenigingen en activiteiten die in Over-Entinghe onderdak vinden. Het wordt een dag vol afwisseling. Zo verzorgen de drie zangkoren elk een optreden en is er een info-doemarkt.

‘Overschrijding is niet gemeld omdat bleek dat er geen risico was’

van de resultaten van de steekproef. Een medewerker mailt - kennelijk verwijzend naar de staatssecretaris en de leden van de Tweede Kamer: „Er komt een risico-index van 2.2 uit en iedereen die geen idee heeft hoe dit op waarde te schatten denkt dat dit een grote overschrijding is”. Van Boven denkt niet dat de onderzoekers van het college geen vertrouwen hebben in de staatssecretaris en de Tweede Kamerleden. „De vraag is altijd wel hoe ingewikkeld je

het moet maken. Iedereen wil iets vinden dan dit onderwerp, dat is ook begrijpelijk. Wij communiceren altijd zorgvuldig en oprecht.”

schrijding had moeten melden. Risico-evaluatie is de kern is van het werk van het Ctgb. Van Boven: „Zembla stelt dat we de eerste overschrijding hadden moeten melden. We hebben die overschrijding niet gemeld omdat uit vervolgonderzoek bleek dat er geen risico was.” Er speelde in 2015 meer, zo blijkt uit de documenten die Zembla boven water haalde: medewerkers van het Ctgb waren bang dat bestuurders en politici geen chocola konden maken

aanleiding was voor nader onderzoek. Dat hebben we niet gemeld, omdat uit dat nadere onderzoek bleek dat er geen risico was.” Dit geding af dat een melieter moest de pet heeft gehouden voor de toenmalige (uit Groningen afkomstige) staatssecretaris Wilma Mansveld en de Tweede Kamer. Het Ctgb bestrijdt dit: uit nader onderzoek bleek dat de zeven middelen (waarvan er nog zes in gebruik zijn) geen risico vormen.

Vraag is of het Ctgb deze over-